

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Commissie van redactie

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

KERSTFEEST TE BETHLEHEM

En zij kwamen te Bethlehem in het begin van de gersteoogst.

Ruth 1 : 22

Kerstfeest is niet te denken buiten Bethlehem. Bethlehem is met de band van Gods heilsbelofte aan het kerstfeest verbonden. Leest u maar wat staat in Micha 5 : 1: „En gij Bethlehem Efrata, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël en Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid”. Bethlehem! Deze naam betekent: broodhuis! Het ware Brood des levens zou in dat broodhuis geboren worden.

Hoe duidelijk lezen wij dat in het Johannes-Evangelie. Wij lezen daar: „Ik ben het brood des levens; die tot Mij komt zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft zal nimmermeer dorsten. Want het brood Gods is Hij, Die uit de hemel nederdaalt, en Die de wereld het leven geeft”.

De kinderen Israëls hadden het manna gegeten in de woestijn. Dit was voor Israël een adventsprediking van het ware brood, dat de Vader geven zou in de volheid des tijds.

Wanneer wij nu het kerstfeest vieren, en we zien naar Bethlehem, naar dat broodhuis, we zien daar dat Kind in de kribbe, dan wordt ons daar gepredikt: Dit is nu het ware brood, dat de Vader gegeven heeft uit de hemel”.

Hongerigen worden daar met goederen vervuld, maar rijken worden daar ledig weggezonden.

Hoe staan wij nu tegenover Bethlehem?

Naomi en Ruth leefden in Moab.

Naomi leefde daar in de *verlating* van Bethlehem.

Ruth leefde daar in de *vervreemding* van Bethlehem.

Leeft u soms ook in de verlating van Bethlehem?

Wel eens in Bethlehem geweest! Wel eens dat brood des levens gesmaakt! Wel eens bij de kribbe van Bethlehem beleefd: „Proeft en smaakt hoe goed de Heere is”. Ere zij God in de hoogste hemelen!

En nu?

In de verlating van Bethlehem terecht gekomen?

Naomi had Bethlehem verlaten, toen de beproevende en slaande hand Gods drukte op land en volk.

Naomi was naar Moab gevlucht!

Veel had zij daar beleefd.

Het rouwkleed moest één-en andermaal worden aangetrokken.

En zo leefde Naomi daar met een dorre, magere ziel, in een grote geestelijke donkerheid. „Noem mij niet meer Naomi, maar

noem mij Mara, want de Heere heeft mij bitterheid aangedaan”.

Leeft u zo ook in de verlating van Bethlehem? Zou deze verlating niet het adres van de kerk genoemd moeten worden, in de geesteloze tijden van vandaag? „Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan; Mij, de Springader des levenden waters hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden”.

Hoevelen leven er ook in de vervreemding van Bethlehem.

Wel over Bethlehem gehoord, wel over dat Kind, dat Brood des levens gehoord, maar nooit in Bethleem aangekomen.

Ruth leefde ook in de vervreemding van Bethlehem. Naomi had er wel van verteld, maar persoonlijk was zij nog nooit in Bethlehem geweest. Totdat de adventsklokken gingen luiden: „De Heere heeft Zijn volk bezocht, gevende hun brood!”

‘t Hart van Naomi, alsook het hart van Ruth werd gaande gemaakt.

Zij kwamen *op* de grens!

Zij kwamen *over* de grens!

Ruth deed daar belijdenis: Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God. En zij kwamen te Bethlehem in het begin van de gersteoogst! Wat daar te Bethlehem gebeurd is — ge weet dat — Ruth kwam door de wondere beschikking Gods, op de velden van Boaz. Eerst bukkende achter de maaiers, daarna zittende aan de tafel van Boaz. Tenslotte kwam zij in de poort des gerichts en werd zij in de weg der lossing het wettig eigendom van Boaz. Ja, de weg naar Bethlehem liep zelfs uit op een bruiloft, en dan lezen wij in Mattheus 1: „En Boaz gewon Obed bij Ruth, en Obed gewon Jesse, en Jesse gewon David”!

David! En we zien in de kersttijd op die

grote Davidszoon, liggende in de kribbe, en we luisteren naar de prediking van Bethlehem: „Ik ben het brood des levens, die tot Mij komt zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft zal nimmermeer dorsten”.

Ziehier de prediking voor hen, die leven in de verlating van Bethlehem, en voor degenen, die leven in de vervreemding van Bethlehem!

De Heere heeft Zijn volk bezocht, gevende hun brood!

Deze prediking laat de Heere doorklinken tot in de donkerste hoeken van het Moab dezer wereld toe.

Alleen, om echt kerstfeest te kunnen vieren moeten wij komen, niet alleen *aán* de grens, maar wij moeten *over* de grens!

Orpa ging mee tot *aán* de grens, zij kwam echter niet *over* de grens.

Zij heeft wel geweend, maar haar tranen waren geen tranen geschreid uit de waarachtige droefheid naar God, geen tranen geschreid uit waarachtige droefheid naar Bethlehem.

Zij had tenslotte Moab liever dan Bethlehem! Ach, hoeveel kerkgangers staan er zo ook de grens, maar komen niet *over* de grens!

Wel kerstliederen zingen, wel kerstversieringen in de woning, maar geen waarachtige behoefte aan het Kind van Bethlehem!

Ruth kwam niet alleen *op* de grens, maar zij kwam ook *over* de grens, en dat heeft

rijke vruchten afgeworpen voor het leven van haar ziel, en toen dat kind, Obed, geboren werd, werd het in beginsel kerstfeest in Bethlehem, want toen zeiden de vrouwen tot Naomi: „Geloofd zij de Heere, Die niet heeft nagelaten u heden een lossen te geven, en zijn naam worde vermaard in Israël”.

Bethlehem! broodhuis! Deze naam predikt ons in deze kerstdagen de ware Losser van de kerk. Aan de wet der lossing immers heeft Hij, Die geboren werd als een kind in de kribbe, volkomen genoeg gedaan, toen Hij Zijn ziel heeft uitgestort in de dood, ja de dood des kruises, en daarom kunnen zondaren, die leven in de verlating of in de vervreemding van Bethlehem, worden aangenomen tot Zijn wettig eigendom!

Dan gaat de weg naar de bruiloft wel door de poort des gerichts, maar achter die poort des gerichts ligt dan het ware kerstfeest te Bethlehem: Dat u heden geboren is de Zaligmaker”.

Z.

M. Baan

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

19.

Wat de pelgrim gehoord en gezien heeft in het huis van Uitlegger mag hij niet vergeten. Het waren levenslessen, tot wasdom van het geestelijke leven.

„Dan moet gij”, zo sprak de wijze man met al de liefde van zijn hart, „al deze dingen in uw hart bewaren, opdat ze u ten spoorslag dienen op de weg, die gij gaat”. Zij hebben van hart tot hart met elkaar gesproken. Geestelijk onderwijs is hem dierbaar geworden.

Thans begon de pelgrim weer de lendenen te

omgorden en zich „toe te rusten om de reis te vervolgen”. Daar is in zijn hart een verlangen verder te gaan. Want bij al de verwikkelingen, die hij mocht ontvangen, bleef de last der zonde drukken.

Met een biddend hart heeft Uitlegger bij het afscheid gezegd: „Moge de Trooster altijd met u zijn”. Hij heeft het nodig door de Trooster geleid te worden in de Waarheid tot verkrijging van de vrijheid, die is in Christus. Altijd en in alles hebben wij Zijn leiding nodig op de weg naar het hemels Sion. Steeds

VAN DE ADMINISTRATIE

Nog enkele abonnees hebben, ondanks ons verzoek, het verschuldigde abonnementsgeld nog niet overgemaakt van de 1e jaargang, waarom wij bij deze nogmaals een vriendelijk verzoek aan hen doen, dit zo spoedig mogelijk af te werken. Sinds de laatste verantwoording ontvingen wij aan overbetaling abonnementsgeld f 6,- en f 4,-, terwijl wij f 100,- ontvingen als gift van een kerkeraad. Onze hartelijke dank voor dat alles.

Van een abonnee uit 's-Gravenhage ontving ik 2 nieuwe abonnees, wat ons bemoedigde. Wie van onze abonnees volgen dit schone voorbeeld? Laten wij gezamenlijk hieraan meewerken, opdat ons blad op ruimer schaal kan worden gelezen. Het abonnementsgeld, f 6,- per jaar, kan toch voor niemand een bezwaar zijn. Ons gironummer is 704350 t.n.v. de Administratie „Bewaart het Pand”, te Alphen aan de Rijn, Van Eeghenstraat 14. v.d.L.

meer moet ons hart daarvan overtuigd worden tot verbinding aan de troon der genade. Nu zag ik in mijn droom, dat de weg, waarop de pelgrim zich moest begeven, aan beide zijden door een muur was ingesloten, welks naam was „Behoud!”

Gelukkig, de weg, die de pelgrim heeft te gaan om te komen aan de voet van het kruis, is een veilige weg. Hier is het door Gods zorgende liefde over hem niet mogelijk af te wijken naar rechts of links. Dat diende tot zijn behoud. Wij hebben, net als hij, een dwaalziek bestaan. Eens nam de man zijn draai te kort naar rechts en kwam in de poel Moedeloosheid terecht, met al zijn droevige gevolgen. En daarna nam hij zijn bocht te wijd naar links, dat deed hem komen in het land van wettische dienstbaarheid.

Maar nu gaat hij regelrecht naar Golgotha, tot bevrijding van zijn last. En toch werd het hem, bij het stijgen van de weg, steeds moeilijker zijn last te dragen. Dat deed hem zuchten en klagen vanwege zijn ellende. Doch onder dat alles dacht hij aan het wonder van nog niet te zijn in de hel. Van nog te verkeren in het heden der genade. Dat deed hem Gods goedertierenheid smaken tot bekering.

U weet nog wel, dat de pelgrim met verandering en boetvaardigheid heeft leren buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid, dat heeft sindsdien steeds meer diepgang gekregen. Hij heeft in zijn hart niets meer op God tegen. Voor hem staat het vast, dat de straf der zonde geheel in overeenstemming is met de daad der zonde.

Ja, door Gods genade is het mogelijk in de weg van ontdekking een welgevallen te bekomen in de straf van onze ongerechtigheid. Dat hartelijk buigen vloeit voort uit de innerlijke geloofsgemeenschap met Christus. Bij Hem was het als Borg altijd een buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid.

En zie, daar gedenkt de Heere naar Zijn belofte aan Zijn verbond. Het behaagde Hem Christus met Zijn plaatsbekledend werk te openbaren in het hart. Wat de Pelgrim hier mag aanschouwen, aanschouwt hij bij het licht van de Heilige Geest. Zo, dat hij in het geloof de toerekening daarvan mocht bekomen in zijn hart.

Hoor maar wat daarom gezegd wordt: „Op een hoogte verhief zich een kruis, en een weinig lager in de diepte zag men een graf. En nu zag ik in mijn droom dat, zodra de pelgrim het kruis in het oog kreeg, de last van de schouders gleed en hem van de rug viel en zo naar beneden tuimelde tot deze kwam bij de mond van het graf. Daar stortte de last in en ik zag hem niet meer!”

Wat was die wonderlijke bevrijding van de zware last der ongerechtigheid voor de pelgrim een heerlijke zaak. Zonder de minste krenking van Gods recht was hij nu door het plaatsbekledende borgwerk van Christus met God verzoend.

„Nu was de pelgrim vrolijk en blij” zoals hij nog nooit geweest was. Met een verruimd gemoed zei hij: „Hij heeft mij rust gegeven door Zijn smarten, en leven door Zijn dood”. De pelgrim is vrolijk, daar hij nu weet met God verzoend te zijn. Zijn God heeft niets op hem tegen, ziet vriendelijk op hem neer. De Schrift zegt: „En zij begonnen vrolijk te zijn”. Met een vrolijkheid, die niet alleen heerlijk is in haar begin, maar steeds heerlijker wordt in haar voortzetting en duurt tot in alle eeuwigheid.

Verblijd is de pelgrim met een verruimd gemoed. De Heere heeft hem in de ruimte gesteld. Hier staat hij in de ruimte van het Evangelie. Een zondaar, die de eeuwige dood

verdiend heeft, krijgt om niet het eeuwige leven. Voor de algenoegzame offerande van Christus is niet één zondaar te slecht of te oud. O, wat een ruimte om zalig te worden. Hij heeft mij rust gegeven door Zijn smarten. De Man van smarten is hem dierbaar. Van dag tot dag was Zijn ziel bedroefd tot de dood toe. Hij heeft met al de smart van ziel en lichaam de daad der zonde bewegend en de straf der zonde gedragen, daar de schuld der zonde door Hem uit soevereine liefde was aanvaard. En nu laat de Man van smarten de pelgrim rusten in Zijn plaatsbekledende borgwerk. Nu is hij buiten het bereik van de bloedwreker, want de enige Hogepriester is voor hem gestorven. Hij leeft door Zijn dood. Christus leeft in hem en hij leeft in Christus.

„Hij stond een wijle stil in nadenken verzonken en vol bewondering, want hij kon het bijna niet vatten, dat één blik op het kruis hem bevrijd had van zijn last. Hij zag dus wederom opwaarts en nog eens, tot de tranen aan zijn ogen ontsprongen en over zijn wangen vloeiden”.

In het kruis van Christus is het eindpunt van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Door zelf uit te maken wat goed en wat kwaad is, hebben wij in moedwillige ongehoorzaamheid van deze boom gegeten. En aan het kruishout van deze boom hebben wij Christus genageld.

In het kruis van Christus heeft de boom der kennis des goeds en des kwaads zijn totale verheerlijking verkregen. En nu is de gekruiste Christus de Boom des levens, die van maand tot maand Zijn vrucht geeft. En dat zijn de zoete en zalige voorsmaken van het eeuwige leven in het hart van de pelgrim. Met verwondering ziet hij opwaarts tot verheerlijking van de gekruiste Christus. Hij kust de Zoon. Hij omhelst zijn Zaligmaker. Hier neemt de zondaar de gekruiste Christus aan als een geschenk van de Vader en daarin wordt de liefde des Vaders gesmaakt. Maar Christus neemt ook de zondaar aan als geschenk van de Vader. Zodat zij elkander in de liefde des Vaders ontmoeten en omhelzen.

„En terwijl hij daar stond te wenen, zie, drie lichtende gestalten kwamen tot hem en begroetten hem met de woorden: „Vrede zij u”. Daarop zei de eerste tot hem: „Uw zonden zijn u vergeven”. De tweede deed hem zijn gescheurde klederen uit en trok hem sierlijke klederen aan, de derde zette een merkteken op zijn voorhoofd en gaf hem een verzegelde rol, zeggende, dat hij die zorgvuldig moest bewaren en ze afgeven aan de hemelpoort. Daarna gingen zij huns wegs. Nu begon de pelgrim luid te zingen en uitte kreten van blijdschap”.

In Christus zijn de heilige engelen niet meer onze wederpartijders, maar gediensstige geesten, die uitgezonden worden tot dienst dergeen, die de zaligheid zullen beërven.

Zij verheugen zich in de bediening van de Heilige Geest in de dienst der zonde leeft de mens bij de ingevingen van satan en zijn boze geesten. Maar in de gemeenschap van Christus bij de ingeving van de Heilige Geest, daar Hij tot het hart spreekt vanuit de Schrift. En hierin zijn ook de heilige engelen werkzaam. Zij zingen en spreken in het hart van vrede. Wat is het heerlijk vanuit de hemel begroet te mogen worden met vrede. Zij verblijden er zich over als ons hart zich steeds meer gaat verdiepen in Gods vergevende liefde door de onderwijzingen van de Heilige Geest. En zie: Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, waarin ook de heilige engelen actief zijn. Werkzaam in het merkteken op ons voorhoofd en in de verzegelde rol, die ter hand gesteld wordt

A.

R. Kok

Naar de

17.

CATECHISATIE

d. Het gezag van de Heilige Schrift (vervolg).

We hebben besproken, dat de Bijbel Goddelijk gezag heeft, d.w.z. dat God Zelf daarin en daardoor spreekt, dat zij is van Goddelijke oorsprong, door de Heilige Geest ingegeven. God alleen heeft alles te zeggen en de

mens heeft onvoorwaardelijk hem te eerbiedigen en te erkennen als het Woord van God, rechtstreeks van God tot ons gekomen. De kerk heeft te buigen onder dit absolute gezag van de Schrift en zij moet alles daaraan toetsen als aan het enig betrouwbare richtsnoer voor geloof en leven! We hebben u trachten te verduidelijken, dat Rome als kerk zich stelt *boven* de Schrift; dat de Reformatie weer stelde: sola Scriptura, alleen de Schrift.

Nu moeten we onderscheiden, dat dit Goddelijk gezag tweërlei is: historisch gezag en normatief gezag. We mogen daarmee niet bedoelen scheiding te maken tussen het historische en het geestelijke gedeelte van de Schrift, zoals de moderne Schriftkritiek doet. We hebben dit reeds besproken. Zulk een onderscheiding is ten enenmale te veroordelen en te verwerpen. Ook de historische gedeelten zijn geïnspireerd.

Maar we spreken van „normatief” gezag, omdat de Bijbel richtsnoer is voor geloof en leven. Nu gaat het echter hierom. Er staan ook woorden van de duivel in en uitspraken van de goddelozen. We kunnen daarvan moeilijk zeggen, dat zij normatief zijn. Toch heeft God die laten opschrijven en wel om

1. de snoodheid en boosheid van de zonde en van de duivel in het licht te stellen.
2. om te waarschuwen tegen de bittere gevolgen, welke zij hebben voor de mens.
3. om de grootheid van Gods genade en trouw te helderder te doen uitblinken, wanneer de Heere mensen uit de macht der zonde en van satan verlost.

Ook de burgerlijke en ceremoniële wetten zijn voor ons geen norm meer om die te onderhouden, want zij zijn vervuld door Christus. Toch zijn zij in het Oude Testament bewaard en behoren dus tot de geïnspireerde Schrift, hebben Goddelijk gezag en wel zó, dat zij behoren tot de bedeling der belofte om te laten zien en te laten uitkomen de rijkdom van het borgwerk en van de Persoon van Christus in Zijn Middelaarsbediening.

e. Het getuigenis des Heiligen Geestes (Testamentum Spiritus Sancti).

Wat verstaat u onder het „getuigenis des Heiligen Geestes?”

Het getuigenis in het hart van de gelovigen, dat de Bijbel Gods Woord is. 1 Joh. 5 : 6b: „En de Geest is het, Die getuigt, dat de Geest de waarheid is”. De Heilige Geest overtuigt dus en verzekert de waarheid van de Bijbel. Dit innerlijke getuigenis mogen wij echter niet losmaken van het getuigenis des Heiligen Geestes, dat ook de Bijbel in *zichzelf* bezit. Onze Ned. Geloofsbelijdenis verklaart dit duidelijk. We lezen in artikel 5: „dewijl zij ook het bewijs daarvan (dat de Schriften van God zijn) *bij zichzelf* hebben, gemerkt de blinden zelfs tasten kunnen, dat de dingen, die daarin voorzeggd zijn, geschieden”.

f. Wat verstaat u onder de CANON van de Bijbel?

De Bijbel bevat alle *canonieke* boeken. Canon betekent: regel, richtsnoer. De canon is allereerst God Zelf. God heeft in Zijn raad bepaald, wat en hoe alle dingen geschieden. Zo ook: wat moet beschreven en bewaard worden als Zijn Woord, en wel alles, wat God nodig achtte te kennen tot zaligheid. Dit alles, wat dus de Bijbelboeken bevatten, bedoelde God te geven als *richtsnoer* voor geloof en leven!

Zijn er geen boeken verloren gegaan?

Ja. In Jozua 10 : 13 lezen we: „Is dit niet geschreven in het boek des Oprechten?” Zo ook in 2 Sam. 1 : 17: „Zie, het is geschreven in het boek des Oprechten”.

Dan lezen we ook van „het boek van de oorlogen van de Heere”, Num. 21 : 14.

Zo zijn ook bij de opgravingen gevonden vele woorden, die Jezus gesproken heeft, welke niet in de Bijbel staan. Johannes schrijft in Joh. 20 : 30: „Jezus heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek; maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam”.

in de brief van Paulus aan de Colossenzen wordt melding gemaakt van een „brief aan de Laodicezen“.

Deze boeken zijn dus niet bewaard gebleven, omdat God ze niet nodig heeft geacht als te behoren tot de canonieke boeken, als richtsnoer.

Maar hoe weten we dan, dat de Bijbelboeken als zodanig compleet zijn?

Over de canonvorming, de verzameling van de bijbelboeken, zoals we die bezitten in de Bijbel, is Gods *bijzondere* zorg en voorzienigheid gegaan.

Wanneer heeft de vaststelling van de canonieke boeken plaats gevonden?

De verzameling van de oud-testamentische boeken is vóór de Babylonische ballingschap reeds begonnen. Vooral werden de profetische boeken verzameld en bewaard in de profetenscholen. Na de ballingschap werd zij door Ezra en Nehemia met ijver voortgezet en door hen voltooid.

In het tweede boek der Maccabeën, 2 : 13, wordt verhaald, hoe door Ezra en Nehemia een *tempelbibliotheek* werd opgericht, waarin de met grote zorg verzamelde geschriften van het O.T. werden weggelegd en zorgvuldig door Joodse schriftgeleerden na hen werden gerangschikt en bewaard.

In het jaar 138 vóór Chr. werd de eerste verzameling voltooid en in het jaar 393 na Chr.

werd de volledige verzameling der Schriften van het Oude en Nieuwe Testament voltooid en de volgorde daarvan vastgesteld op de Synode van Hippo (Noord-Afrika).

Behoren de *apocrieffe* boeken niet tot de canon van de Bijbel?

Nee, zij zijn niet betrouwbaar. Er staan dingen in, die in strijd zijn met de Bijbel. Ook zijn zij door de Joodse kerk nooit erkend als Goddelijk gezag dragend. „Apocrief“ betekent: verborgen, twijfelachtig.

De Dordtse Synode van 1618-1619 heeft ze wel achter haar Statenvertaling gesteld, omdat zij met voorzichtigheid en onderscheiding kunnen gelezen worden.

In een volgende les hopen we nog te handelen over de *eigenschappen* van de Schrift: haar Goddelijkheid, haar volmaaktheid, haar klaarheid, haar genoegzaamheid, haar noodzakelijkheid.

Zij het onze bede:

Maak in Uw Woord mijn gang en treden

Opdat ik mij niet van Uw paan moog

En wordt mijn vlees door 't kwade licht

Ai, laat het mij toch nimmer overheren.

R'dam-W.

W.

2.

De Heere onze gerechtigheid

Op die wijze moeten er harde en pijnlijke lessen geleerd worden door het volk des Heeren. Dat is de reden, bekommerd volk, dat gij zo menig keer weer in het donker verkeert, nadat gij een liefelijke vertroosting ontvangen hebt. Het leven in de wedergeboorte ontwikkelt geheel anders dan dat gij u steeds voorstelt. Gij probeert telkens een bekeerd mens te worden, terwijl de Heilige Geest u steeds weer als een onbekeerde op de voetbank van 's Heeren voeten brengt. Gij spant al uw krachten in om aan de eis van Gods wet te voldoen, terwijl deze inspanning telkens op mislukking uitloopt. Gij neemt u voor om naar alle geboden Gods te leven, om daardoor meer licht te ontvangen en vrede in Uw ziel, terwijl uw bestraffingen elke morgen nieuw zijn. En des avonds moet gij weer als een ontroonde koning, als een bedelaar uw schuld belijden voor God. Gij stelt u voor, hoe verder op de weg, hoe meer geloof gij krijgen zult. En het ongeloof wordt naar uw schatting bij de dag groter. Gij wilt zo gaarne heilig voor God leven, want Hij is heilig. En de opborrelende ongerechtigheid kunt gij onmogelijk stuiten. Recht en gerechtigheid wilt gij beoefenen, maar gedurig betrapt gij uzelf op het inwonende onrecht, dat gij niet uitroeien kunt. En toch niet opgeven. Neen, telkens opnieuw een poging in het werk stellen. Doch steeds met dezelfde treurige uitslag. Gij belijdt wel de hel te verdienen, doch gij doet uw best er nimmer in te komen. Gij zegt wel de hemel onwaardig te zijn, doch gij geeft het niet op om waarde voor de hemel te bekomen. En onder dat alles een ellendig bedrukt, benauwd leven.

De verkeerde betoont de Heere Zich een Worstelaar. Dit wordt niet begrepen. Gij doet toch immers zo uw best om het verkeerde met wortel en tak uit te roeien. O, bekommerd volk, zal een moorman zijn huid kunnen veranderen, of een luipaard zijn vlekken? Al naamt gij veel zeep, ja wiest gij u met salpeter, dat is zeer bijtend vocht, zo blijft toch uw ongerechtigheid voor Zijn aangezicht getekend. Wat gij dan doen moet? Dit moet gij doen, wat gij onmogelijk kunt, maar wat alleen een almachtig God in Zijn peilloze zondaarsliefde u geven kan: het opgeven voor God, Hem God laten, Hem Koning laten. Dat is met Hem verenigd te worden, zoals gij in uw grondslag zijt. Dat Davids belijdenis uw beleving worde: Het is niet alleen dit kwaad, dat roept om straf, maar ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.

Zo heeft de Heere alleen lust aan u. Zo kan Christus Zijn gerechtigheid aan u kwijt. Daar zegt Paulus van: Zo is er nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn,

die niet wandelen naar het vlees, maar naar de Geest. Smeek God, of Hij u verwaardige u dat te doen belevan. Want daar alleen ontvangt uw ziel de ware rust. Daar leidt uw ziel met een verwonderend oog. Daar ontvalt u het zware pak van zonde en ongerechtigheid. Gij wordt daar welbewust het eigendom van een Ander. Daar wordt genade, genade voor u.

God wordt daar uw Vader in Christus. Christus is daar uw gerechtigheid voor God. De Heilige Geest verzegelt dit met dierbare beloften aan uw hart. Geen verdoemenis meer. Geen Rechter meer. Maar medeburger en huisgenoot Gods.

En dan? Uw leven lang uitleven dat Christus uw gerechtigheid is. Uw heiligmaking in Hem belevan, nochtans nauwleven in de vreze Gods. Van uzelf geen verwachting meer. Alles in Hem, uit Hem, door Hem.

En in de hemel? Wel, daar zult gij in zalige vereniging met Hem, Hem eeuwig huldigen als uw Koning, Hem eeuwig prijzen als uw gerechtigheid voor de Vader. Hierin wordt God eeuwig verheerlijkt en uw ziel geniet hierin eeuwige zalige blijdschap. Amen.

Wijlen Ds. K. Groen

Uit: De Heilsbeloften.

Toepassing van preek over Jer. 23 : 5, 6

FEESTDAGEN

De dagen, waarop de geboorte van Christus overdacht worden, zijn voor kerk en werld de feestdagen bij uitnemendheid. Nog meer dan bij de herdenking van de andere heilsfeiten horen we juist nu van feestdagen spreken. Sprekende advertenties in de kranten bieden een keur van geschenken aan „voor de feestdagen“. En zelfs zij, die geheel vreemd zijn van Gods Woord, wensen elkaar „goede feestdagen“ toe.

We merken hier twee dingen op. Enerzijds wil de wereld het feest van het Kind van Bethlehem meevieren. Anderzijds wil de kerk mens het feest met de wereld meevieren.

Met dit laatste bedoelen we, dat deze feestdagen voor zoveel kerkmensen gevuld zijn, niet met het wezenlijke, waarom het op dit feest gaat, maar met de genoemens, waar de wereld zich aan vergaapt. En vooral hieraan willen we aandacht geven.

Het Evangelie van de geboorte mag niet gemist worden. De kerkgang, althans op de eerste Kerstdag 's morgens, mag niet voorbij gaan. De liederen, die zingen van dit grote wonder, mogen niet ontbreken. Maar verder blijkt dit maar een laagje vernis te zijn om deze dagen een godsdienstig tintje te geven. Immers, voor de rest wordt de dag

doorgebracht onder het licht van de kerstboom, geeft men elkaar geschenken, eet en drinkt overvloedig en blijkt met dit al niets verstaan te zijn van de boodschap van de geboren Zaligmaker.

Is het zo vreemd, dat in de tijd van de Reformatie en daarna sommigen sterk tegen het houden, ook van deze feestdagen, gekant waren? De praktijk ook van vandaag doet het wel enigszins begrijpen. Daarom is het niet zonder nut om even naar de bezwaren van die tijd te luisteren. Zonder voor afschaffing van de feestdagen te pleiten, valt er toch uit te leren.

Nu is het niet zo, dat in de tijd van de Reformatie enkel de wereldse losbandigheid, waarmee ook toen de Kerstdagen gevierd werden, het bezwaar was. Er waren ook nog andere bezwaren. In de eerste plaats zag men de feestdagen als een menselijke instelling, die door de kerk van Rome was ingevoerd. En in de tweede plaats vreesde men, dat de zondag door deze bijzondere dagen verdrongen zou worden. Echter, deze beide bezwaren zijn toch niet geheel los te denken van de wijze, waarop deze dagen gevierd werden. In de kring van het gewone volk maakte men van de feestdagen, die door de kerk waren ingezet, een gretig gebruik om het vlees uit te leven.

Luther hield nog het meest aan de feestdagen vast. Hij had wel bezwaren tegen de roomse achtergrond en wijze van vieren, en heeft in dit verband eens gezegd: een christen zou op één en dezelfde dag alle kerkelijke feesten tegelijk kunnen vieren in de geest. Echter, hij zag in de telkens terugkerende feestdagen de mogelijkheid voor meer eenheid en verscheidenheid in de prediking.

In Genève ging men verder. Daar werden bovengenoemde bezwaren ernstig genomen en in de praktijk werd de viering van de feestdagen zoveel mogelijk teruggedrongen. Bekend zal het zijn, dat Calvijn op 25 december 1555 preekte over Deuteronomium 21; een gedeelte van de huwelijkswet. Dit gebeurde in een avonddienst, die Calvijn gewoon was telkens te houden. 's Zondags tevoren had hij echter het Kerstevangelie gepreikt. Reeds voor de komst van Calvijn had de krachtige strijder voor de reformatische beginselen, Willem Farel, geijverd voor de afschaffing der feestdagen. Ook John Knox in Schotland was tegen de feestdagen gekant.

In ons land besloot dan ook de synode van Dordrecht (van 1574), dat men met de zondag alleen tevreden zou zijn. De gewone stof van de geboorte van Christus moest men 's zondags vóór de Kerstdag behandelen. Het volk werd van de feestdagen afgemaand. Te groot was echter onder het gewone volk de kracht van de gewoonte. Men wilde aan de feestdagen vasthouden. Daarbij: de dagen wel gehouden en geen dienst in de kerk bracht het tegenovergestelde van wat onze vaders zochten. De ledigheid gaf gelegenheid tot vleeselijke uitpattingen. Een en ander deed uiteindelijk de bekende Dordtse synode (1618-1619) de viering van de feestdagen weer in zoverre herstellen, dat de twee Kerstdagen opnieuw kerkelijk gehouden werden.

In de tijd na deze Dordtse synode horen we nog telkens van bezwaren. Jacobus Koelman preekte in Sluis, waar hij predikant was, op de tweede Kerstdag 1672 over Galaten 4 : 4-11. In die lange tekst gaat het over de komst van Gods Zoon in de volheid des tijds, maar ook over het onderhouden van dagen, maanden, tijden en jaren. Het laatste bood overvloedig stof om te getuigen tegen het schadelijke en onbijbelse van het onderhouden van de feestdagen.

Jodocus van Lodensteijn dacht er al niet anders over. Hij zag vooral de vormelijkheid van het geesteloze naamchristendom in het onderhouden van hoogtijden. Van hem is de uitspraak: „een feestchristen is geen recht christen“. In zijn eerste gemeente, Zoetermeer, viel de tweede Kerstdag in het laatste jaar van zijn bediening daar op zondag. Van Lodensteijn wist de kerkeraad te bewegen die dag Heilig Avondmaal te houden en tevens kreeg hij toestemming om een andere tekst te nemen dan gebruikelijk op de feestdag.

In de Kerstpreken, die hij toch gehouden

heeft en later van hem uitgegeven zijn, horen we hem telkens op zijn bezwaren terugkomen. Van Lodenstein zoekt het feest houden binnen in het hart. Het feest van de ondoorgrondelijke liefde Gods, dat Hij Zijn Zoon gegeven heeft, kan „menook wel op andere dagen houden, al was het op een eiland of in de zee”.

We zullen er goed aan doen de bedoeling van de bezwaren van de vaders niet voorbij te gaan. 't Zal een klein getal zijn, dat er voor is om de feestdagen af te schaffen. 't Zou ook niet juist zijn, naar mijn gevoelen. 't is nodig, dat de heilsfeiten gepredikt worden, telkens weer opnieuw. Daarvoor hebben ze te grote betekenis voor de kerk des Heeren. En zeker in onze tijd, waarin de kritiek op de waarheid van de heilsfeiten heus niet tot het verlden behoort.

Zeker is het waar, dat de persoonlijke doorleving van de vruchten van de heilsfeiten door Gods kinderen niet gebonden is aan een kalenderdatum.

Gelukkig niet. Het kan Kerstfeest in het hart zijn op een heel andere tijd. Maar toch gebruikt de Heere het gepredikte Woord en het is goed, dat telkens door dat Woord de komst van Christus en Zijn werk aan de orde wordt gesteld. Wij zijn immers niet zo geneigd om dat te doen en Gods kinderen zijn daarin ook zwak naar het vlees.

Laat dan echter de geestelijke viering van het feest van Christus' geboorte gezocht worden. Arm zijn we als we het goed kunnen stellen buiten het wonder van de Kerstnacht. De komende feestdagen prediken, dat het heilsfeit gebeurd is, doch opdat we de beleving in eigen armoede door het geloof van het wonder Gods zouden zoeken. Dan gaat veel wijken, dat aan de buitenkant gezocht wordt en schenkt Gods Geest feest in het grootste Geschenk aan een verloren Adamskind.

Ds. Slagboom

Uit de **P**raktijk 14

De wegen, die de Heere met Zijn volk houdt, zijn wonderlijk, en Zijn goedertierenheid is geweldig over degenen, die Hem vrezen; dit blijkt o.a. hieruit, dat het de Heere wel beleeft, dat wanneer wij hoogtijdagen mogen beleven, Hij Zichzelf niet onbetuigd houdt, dat ook hierin Zijn nederbuigende goedheid mag ervaren worden, zodat men er klein onder wordt, en ondervindt de bemoeienis des Heeren in de kleinste en eenvoudigste dingen. Wat werkt dat vertederend in het gemoed; als men het achteraf mag bezien. Wat heeft de Heere dan plaats gemaakt in het hart door een uitzien en werkzaam verlangen te werken, want als de Heere er niet in mee komt, is alles wat ons op onze hoogtijdagen ontmoet toch maar aards en vergankelijk. Waaruit blijkt, dat het zulke een hart toch alleen om de Heere te doen is, om Zijn tegenwoordigheid en gunst te genieten.

Zijn er in ieders leven hoogtijdagen, zoals verjaardagen of huwelijk enz., ook hebben wij bijzondere dagen in het kerkelijk jaar, wanneer de kerk in het algemeen uitziet om de grote daden des Heeren te gedenken. Maar hoe gaat dat doorgaans?

't Is Kerstfeest, dus het geboortefeest van de Heere Jezus, 't is een heuglijk feit, een heilsfeit, overwaardig om te herdenken, maar alle herdenken is nog geen beleven van de grote zaken, die de Heere heeft geopenbaard.

Wat ligt veelal ons gedenken maar aan de oppervlakte en wat missen wij dan de zaak, het wezen, waar het om gaat.

Daar wij D.V. het geboortefeest, dat heil dat de aarde in 't rond verheugd, weer hopen te herdenken, hebben wij het wel gepast gevonden om in afwijking van onze gewone artikelen nu te schrijven over een bijzondere ontmoeting, die onze intiemste vriend eens mocht hebben op de Kerstdagen. Het gebeurt, dat de levende kerk wel eens Kerstfeest mag hebben in de zomer, daarin is de Heere vrij, maar hier viel het beide samen.

Onze vriend verhaalde mij het volgende: 't Is ongeveer 20 jaar geleden, dat het Kerstfeest viel op maandag en dinsdag; mijn gemoedstoestand was reeds dagen lang zo ingezonken, dat ik nergens houvast aan had. Het was naar met mij gesteld, de Adventsweken lokten mij niet, het was dodelijk gesteld

van binnen, en nu zou het Kerstfeest worden, maar ik zag er geen begeerlijkheid in. Ik zag er tegenop om naar de kerk te gaan, want toch al dat uitwendige, hoe plichtmatig het moge zijn, ik gevoelde, het is toch het echte, het ware niet.

Evenwel ging ik met mijn gezin op. Ik hoorde preken over Adventsverwachting. Ik hoorde het wel, maar het trok me nergens in aan. Ik moet zeggen: ik was noch koud, noch heet, en zo ging het ook op de eerste Kerstdag in de morgendienst. Ik geloof wel, dat de leraar goed prekte, maar ik had geen aanraking en het deed mij niets.

Als het zo gelegen is gebeurt het wel, dat men gruwelt van zijn eigen lauwheid. In de middaguren alleen thuis zijnde, werd die lauwheid mij ondragelijk en benauwd, nergens enige steun vindende begeerde ik terug te denken aan de wonderen wegen, die de Heere voorheen met mij gehouden had, maar ik kon er geen begin aan krijgen. Wat was het ellendig gesteld.

Ik heb wel eens gelezen in de geschriften der oudvaders, dat de ziel moed mag scheppen uit vorige ondervindingen, en ik meende, dat ook te moeten doen, maar het ging niet, want toch heeft men overal invloeden des Geestes nodig. Maar dit moet ondervonden en geleerd worden. De Heere heeft gesproken: zonder Mij kunt gij niets doen.

Zo ellendig mijzelf waarnemende kreeg ik daaronder te zuchten en daar beliefde het de Heere zo lief en zacht voor mijn aandacht te brengen wat de dichter in de rijmepsalm uitsprekt:

'k Zal de wonderen gadeslaan,
Die Gij hebt van ouds gedaan.

Toen werd ik ingeleid in dat eeuwige wonder, dat de Heere Jezus mens heeft willen worden, en als kind, evenals wij, in de wereld is gekomen, en dat zo vrijwillig. En welk een liefde ging er van dat Kind uit, en wat werd dat Kind mij dierbaar, want in Hem lag alles; en welk een liefde mij als doorstroomde, weet ik niet te verklaren.

Wat mocht ik dat gezegende Kind zien en aanvaarden als het geschenk van het Alvermogen. Toen heb ik dat Kind mogen eigen als mijn Heere, mijn Koning, mijn God en Zaligmaker. Wat werden mijn ogen verlicht om te zien, dat er in Hem alles aanwezig is tot de eer van God en tot mijn zaligheid. Niet uit te spreken zaligheden mocht ik daar proeven en smaken, want daar lag mijn zaligheid in nederige gestalte.

Toen kreeg ik Hem te zien als Het geschenk van Gods eeuwige liefde, waar ik in mocht blikken in de afgrond van Gods eeuwige liefde, onmetelijk, onpeilbaar en onuitsprekelijk, die bewogenheid Gods van eeuwigheid. En toen toonde mij de Heere mijn afgrond van zonde en ellende, en hoe de afgrond van Gods liefde oneindig groter is dan mijn afgrond van zonden en verderf, hetwelk alles zo op mij inwerkte, dat ik niet meer wist, dat ik op de wereld was.

Wonderlijk was ik gesteld, die zoete vrede in mijn hart is niet te verklaren. Als dit de voor-smaken mogen zijn, wat zal het dan zijn als God eens alles zal zijn en in allen welk een

De dag des Heeren wordt in toenemende mate bedreigd. Dit is een verontrustend teken van geestelijk verval en voortgaande ontferming.

DE NEDERLANDSE VERENIGING TOT BEVORDERING VAN DE ZONDAGSRUST EN DE ZONDAGSHEILIGING, GEVESTIGD TE EDE,

ziet zich geroepen hiertegen bij de voortduur te getuigen zowel door woord als door geschrift.

Bent u reeds lid of donateur van deze vereniging?

De contributie kan o.i. geen bezwaar zijn. Deze is namelijk vastgesteld op minimum f 1,50 per jaar.

Wij maken u beleefd erop attent, dat het JAARVERSLAG 1966 in brochurevorm (groot 48 pag) evenals de brochure, getiteld:

„DE RUSTDAGVIERING: EEN GODDELIJKE INSTELLING” op aanvraag gaarne kosteloos wordt toegezonden.

Aanvraag hiervan kan geschieden bij het

Corresp. adres: Const. Huygensstr. 6, Barneveld. Telef. 03420-3527, of bij de Ledenadm.: Acacia-laan 5 te Hamersveld. Telef. 03496-276.

Postrekening 878628 t.n.v. de Penningmeester der Vereniging te Ede.

ondoorgrondelijke liefde. Hier stond mijn verstand vol eerbied stil, men kan het wonder niet op

In de middaguren van de 2e Kerstdag ging ik met mijn kinderen mee naar de Kerstfeestviering; en hoewel alles naar gewoonte behoorlijk geschiedde, kon ik het daar niet langer onder houden, maar kreeg ik te gevoelen, dat alles zo leeg is zonder de Heere. O, die liefde was zo sterk in mijn hart. Voordat de pauze aanbrak ben ik weggegaan. Terwijl ik weg ging zeggen de leraar en een oude broeder: „Wat ga je nou doen, ga je weg?” „Ja,” zeg ik, „ik kan het hier niet langer harden, want die liefde is sterker dan de dood”. En zo mocht ik de eenzaamheid in mijn huis opzoeken, en die eeuwige liefde van een drie-enig God aanbiddend bewonderen. Het duurde maar enkele dagen, dat ik nog na mocht bewonderen en genieten van deze weldaden op een hoogtijdag van de kerk, ondervonden voor eigen hart en leven.

Lezer, tot zover onze vriend. Is dit geen gezegend Kerstfeest? 't Is om jaloers op te worden

J van Heteren

Boekbespreking

Thomas Boston: DE WIJDE EN DE ENGE POORT. Uitgave Fa. Romijn en Van der Hoff, Gorinchem.

Dit werkje van 156 pagina's bevat acht preken over Mattheüs 7 : 13 en 14: „Ga in door de enge poort, enz”, die uit het Engels vertaald zijn door C. B. van Woerden Jr. te Akkrum. Het is de tweede druk.

Boston was predikant te Etrich in Schotland, in het begin van de 18e eeuw. Hij was een godvrezend man. Hij vertoefde graag in zijn studeerkamer. Daaraan hebben wij in de middellijke weg te danken, dat hij nog spreekt nadat hij gestorven is. Hij heeft vele werken geschreven. De vertaler zegt in een ter inleiding, dat een gedeelte van zijn geschriften bestaat uit twaalf dikke delen, bevattende preken en verhandelingen. Verschillende van zijn werken zijn in het Nederlands vertaald. Bekend zijn onder ons b.v. De viervoudige staat, Het Verbond der genade en Het kromme in het levenslot. Het werkje, waar het nu over gaat, is kostelijk van inhoud. Afzonderlijk willen wij een gedeelte van de 7e preek in enkele vervolgstukjes in dit blad opnemen. Wij kunnen de preken onvoorwaardelijk aanbevelen. Zij zijn rijk aan waarschuwing en onderwijs. Het werkje is keurig uitgegeven en kost gebonden f 6,50, franko.

WALTHER EN BILLY OP DE TITANIC door Rik Valkenburg. Uitgave van J.P. van den Tol, Dordrecht. Dit lijkt ons een echt jongensboek. Het is een verhaal, dat zich afspeelt rondom de Titanic en het vergaan van dit schip. Het leest vlot. Toch zouden we graag wat meer ontroering hebben gezien in de beschrijving van dit vreselijke gebeuren. Het ontzettende van de schipbreuk grijpt zo niet voldoende aan. Het zou veel meer spreken, wanneer meer aandacht geschonken was aan al het wee, dat meegemaakt moest worden en aan de gevolgen van de schipbreuk, niet alleen voor de personen, die in het verhaal voorkomen, maar eveneens voor anderen. Er zit ook weinig geestelijke diepgang in. De stem Gods in alles wordt wel gehoord, maar naar onze mening lang niet dringend genoeg. Het gebeurde moet toch ook de lezers in alle ernst toespreken.

Overigens kunnen wij dit boek wel aanbevelen, omdat het rekening houdt met de werkelijkheid van het leven. Het is een boek van 114 blz., met illustraties tussen de tekst, en kost in een stevige band f 3,95.

B.

GEVRAAGD aan de

JOHANNES CALVIJNSCHOOL te Sliedrecht

ONDERWIJZER of ONDERWIJZERES

als zesde leerkracht. Woensdagmiddag en zaterdag vrij. Geen gecombineerde klas. De gemeente verleent medewerking voor het verkrijgen van een woning. Verplaatsingskostenbesluit is van toepassing. Brieven aan het secretariaat van de Chr. Geref. Schoolvereniging, De Savornin Lohmanlaan 20, Sliedrecht. Tel 01840-3406.

Verschenen:

De wijde en de enge Poort

ACHT PREKEN DOOR THOMAS BOSTON

Door de grote vraag naar dit boek hebben wij besloten een tweede druk te laten verschijnen. Dit boek spreekt jong en oud ernstig aan. Hierin worden de twee poorten voorgesteld waaruit wij moeten kiezen.

PRIJS GEBONDEN f 6,50

Franko huis.

UITGEVERIJ

ROMIJN & VAN DER HOFF - GORKUM

Haarstraat 58